

Resebrev Nr 90

20 – 30 oktober 1975

LAHORE-AMRITSAR

Efter besöket till Kalashfolkets hemvist i nordligaste Pakistan (se resebrev 117) tillsammans med Tomas Löfström, reste jag vidare på min sju månaders Asienresa som jag brukar, helt på egen hand. Tog tåget till Pakistans vackraste stad Lahore, där jag efter avslutad sightseeing hade en skräckfylld upplevelse då jag inte hittade hem till mitt hotell förrän efter sex timmars desperat letande. Dagen efter blev jag sedan lurad att gränsen till Indien skulle hålla stängd flera dagar varför jag omedelbart måste ta mig till Wagha Border på morgonen och passera gränsen. Väl i Indien kunde jag däremot äntligen koppla av, fick boende i ett pilgrimshärbärge inne i sikhernas heliga tempel – Gyllene Templet i Amritsar – en vecka och blev helt betagen i Amritsars charm. Dock var jag vid den tiden, 22 år gammal, helt ovan vid indisk mat och hade det synnerligen besvärligt att klara av de starka kryddorna (något som jag lyckligtvis kommit över senare).

LAHORE 1975

Lahore 2001

AMRITSAR

My friend Jollie

Amritsar 27.10.75

* Ett s.k. DharmShala.

Jag har kommit till Indien o befinner mig i sikhernas heliga stad på nytt. Bor på ett härbärge för ^{pilgrimer} (Tempelbesökare) gratis i rum m. plats för ca 10 pers. på golvet. En stor kungbyggnad med 3 våningar. Mitt på gården en stor bad/trättbyggnad. Rätt mycket folk, även många européer som hört talas om detta ställe av medresenärer i Pakistan.

Hade egenbiljen ingen lust att lämna Lahore p.g.a. osändigheten jag ska redogöra för nedan, men helt brådskande ringades jag att bestämma mig för det tidigt morgon, när hotellmanagen i Lahore bryskigt väckte mig med sina knäckningar o meddelade att gränsen till Indien stänges imorgon för några dagar framåt o om jag inte vill bli sittande i Lahore måste jag ta buss till gränsen idag, och då kl 8.

Söndag 15/11 när jag antände till Lahore med ett fallskockat nattåg fr. Peshawar, var posten stängd o därför skulle jag hitta efter Poste Restante idag. Posten öppnade dock först kl 9 så jag kom aldrig dit. Hotellmanagen erbjöd mig att se till att posten eftervändes till New Delhi, mot 2 rup. ersättning.

Hoppas han gör det, o direkt.

Gränspassagen var avskiljligt enklaste den här gången än för 3 år sedan. O så mycket folk nu när gränsen är öppen varje dag. Där till var formaliteterna betydligt mer oenkligare, speciellt Pakistan har lagt mycket på sitt höga maskineri. Ngt Road Permit för att få lov att passera gränsen krävs ej mer, valutadeklaration o fulla europeiska reseviser är närmast obefintliga etc. underskning

Följden blev att jag efter att ha tagit en lokal buss ut till Wagha - gränstationen kl 8, ankomst 1 tim senare, i sällskap med 10 andra resenärer, flera bekanta fr. Kishogare, var klar med Pakistanska sidan, gått 1 km på landsvägen över till indiska sidan o där genomgått indiska underskningar redan kl 11.30.

Solshen, dagen varmt tog vi, nu 14, uttämningar som omedelbart klarat av gränsen o för med en minibus till Amritsar, 25 km fr. gränsen. 1.50 Rup/man. Växlat pengar vid gränsen. \$50 → 438.50 Rup. 10 Pakistanska Rup → 7,5 indiska Rup.

På morgonen på hotellet hade jag fått en jugoslavisk

kille som också skulle fara idag, vi delade en rickshans
fr. stationen & i Amritsar till Gyllene Templet, längs S,
4 Rmp. Där öchte vi upp Sri guru Ramdaso Nanwan Dham Shala
som ligger i direkt anslutning till templet o stannade
där.

Hestadels låg jag o vilade på e.m., fysiskt o psykiskt kött
efter gårdagen. Tog en mindre promenad på kvällen.

Köpte abrogram på postkontoret, i samma hus som Dhamshalat.
Men så till gårdagen, hade mig tidigt.

En av de otäckaste upplevelser jag någonsin haft - jag kunde
inte hitta mitt hotell, där jag hade min packning o allt.
Jag hade fått hotellnum direkt när jag kom till Lahore, en
kille mötte på stationen, o vi for m. scotertaxi dit. Inne
på en bakgata, oansesligt hus, inga skyltar om att det var
hotell - men bra rum, tilligt o OK. Fick en lapp m. hotellets
namn o med en liten karthiss. Men jag hade inte rummet på
rummet o när jag gick ut glömde jag lappen på rummet,
hittade dock på mitt lokalsinne, visade ju hus det såg ut
mest hotellet o visade i vilken riktning fr. stationen det
låg, men detta stog totalt fel.

Efter att ha besett staden, avslutat m. ~~gammal~~ gamla stan
inkl. Fortet (mogulernas palats) o de väldiga moskéerna drog
jag mig åter mot hotellet vid 16-tiden. Direkt gick jag fel,
instället för att passera gamla stan o komma ned till station,
gick jag åt fel håll, tog över en himme innan jag kom
rätt. Men därmed var jag inte framme. Jag började gå
åt det håll som hotellet skulle ligga på o sökte efter saker
som jag kunde känna igen, men det visade sig vara mycket
svårare än jag kött. Hur jag gick så var det fel. Gata upp
o gata ned, ingenting. Började få panik, ved kunde jag göra,
utan att veta hotellets namn el. belägenhet (jag kom aldrig
grändens namn, Barney Road, men det var bara en liten gata som
ingen kände till). In på ett stort hotell o frågade efter en
karta, fanns ej. En välklädd pakistansk kille som talade
flytande danska, bor i Köpenhamn, ställde jag på, o han er-
bjöd sig direkt att vi skulle fara med scotertaxi runt o
söka. För fr. station för att jag skulle försöka minnas hur
jag farsit på morgonen - hopptäst, hopptäst, Meinrgalöst att
förhålla på (o dyrt för kille som skulle betala taxi), så
jag tackade o började åter promenera.
Humring o försigtig, men jag tillät mig ingen pans, hebede
vårsk, himme efter himme.

Vad jag hade all gå efter var några saker, som jag mindes fr. när jag gått ifrån hotellet ut på sten. Speciellt en biograf sökte jag efter för ifrån den skulle jag kunna hitta, men nu fann jag en massa biografier men kunde inte avgöra vilken.

Flera ggr. väcktes förhoppningar, smärtska plågor, som snabbt krossades. Kl. 20.30 kom jag till ett hus som låg på samma ställe som hotellet inne i en gränd - jag var borta för att finna att det var fel, men jag höllade en man där som kom att innebära räddningen. Han ljöd av mig o gav mig en dricka o sade direkt till mig att det var hans skyldighet att finna mitt hotell o så begav vi oss sväg på hans vespa. Men vi for o for, fr. stationen och fr. det håll jag hade gått förbi biografier men utan resultat. Stannade vid nästan varje hotell o frågade efter fler i omgivningarna, med resultat att vi fullständigt kartlade Lakesores hotell, men ingenstans visste de ngt. om detta hotell på Barney Road. Kl. blev 10 o kl. närmade sig 12 11, jag var uttröttet o hade gått upp. Skulle behöva fortsätta leta i morgon, sova över hemma hos hollarna n. vespan. Då skulle vi som sista försök hitta på några hotell där biografier, som vi fått tips om på ett annat hotell - och på det sista stället fann vi antingen bestred - jorvisst det är ju Hotel Sabina ~~som~~ på Barney Road, precis bredvid.

Chokligt lyckligt, underbart stäppa in på rummet o stanna med. Man jag lede mig dock ned till en reservering utanför o tog ett glas varm mjölk. Sov sedan som en stock, hoppades få vila ut på dagen efter, men så gick det alltså ej.

Skiljdes fr. Tomas i Peshawar efter, över 3 veckors resa tillsammans, varst mycket herligt.

Vi kom fr. Chitral m. jeep o buss, 2 fulla dagar, men det var funktionsvärt. 10 passagerare + bryge på jeepen, satt fastslamade i varandra, vägen, mussel efter regnen, många stopp p.g.a. lastbilar som transporterar timmer över kowars passet och som här fast ständigt i leran. Det är en enorm syn att se 100-tals kinesiska lastbilar längs serpentin-lervägen som stannar inför varje kurva o tar baks för att klara sig upp, och detta upprepas ca 100 ggr innan toppen är nådd. Övre delen av passet var snötäckt, svårskilt att fara där på jeepen - men så att vi såll så ställ tillsammans. Dock p.g.a. detta blev jag väldigt förkyld som nu har gått över i en riklig snuva.

Brevet är slut, förbättnar med ett nytt. Lars

Amritsar 29.10.75 Hejsan!

Avslutade precis föregående brev, hoppas nu få den samtidigt. Förresten nästa adress ni kan skriva till i fall andan faller på än Post Restante, Kathmandu, Nepal. ca 15.11.

Jag bor fortfarande på härbärgel i Amritsar, sitter utomhus på e.m. o skriver. Det har precis antant en busslast pilgrimer, så här är fullt här Amritsar är en underbart fin stad, med gyllene templet i särklass-del är så ljusligt vackert att man kan tillbringa otäckliga timmar, bara sitta på marmer invid sjön med heligt vatten (en påstås att det går en underjordisk ström hit från Ganges) o njuta av produkten i byggnader, de fantastiskt utstyckta tempeltjennarna, blå kläder, långa svärd, höga turbaner, alla pilgrimer, många som beklar i sjön, ute i guldtemplet pågår gudstjänst 20 km om dygnet, men som sjunger, utdelande av mat, en koppa upp eller be män o läser högt in de heliga böckerna, pågår i skift norstop till böckerna är genomgångna, de börjar de om igen.

Fanns en del västertänningar som konverterat till Sikhismen o som har rest hit, går klädda i Sikh-kläder, talar sig spraket, punjabi, o försöker läsa som Sikher. Träffade 2 amerikanska ngr som påstod att det fanns 25-30.000 som de i USA.

Sikhernas religion är en blandning av islam o hinduism, man har tagit det bästa fr. vardera, blivit förföljda av både muslimer o hinduer därför också. Sikherna är en elitgrupp i Indien, behåller affärsvärlden, varit föregångare inom sjukvård o utbildning, är de tappreste soldaterna.

Jag har köpt lagbiljett idag till Delhi smorgon kväll. Var vid stationen ngr o ansått om studentrabatt o hemtade ut papperet på det idag kl 10 och ser över o köpte biljett. 2:a klass sörveg, reserverad bädd (3:e klass är numera avskaffat, kallas 2:a klass istället), 15.85 Rup (varar 10.35 grundbiljetten = 50% av fullt pris)

Kände känna en härlig kulle ngr, född i Goa av portugisisk far o indisk mor, med universitetsstudier som värd i en stad ngr, o bär sig både gyllene templet o ett annat tempel, hinduernas motsvarighet, sedan tillbringade jag kvällen tillsammans med honom o hans vänner. Idag träffade jag honom kl 11 vid Lahore Gate, o sen var vi runt hos en massa folk där.

vinas upp, i ett skomakeri, ett körtor där man böffallde
ägare till oxar som löpt fria i staden (man hade operella
ox-fångare o ett fångelse för oxarna tills ägarna löser ut dem).
Meningen var att jag skulle få lunch hemma hos min
vän men när kl var över 13 fick han veta att hans mor
var sjuk, smogen mat, jag vickshen tillbaka hit till hantverget.
Har ont i magen o diarré, omöjligt att inte ~~äta~~ äta det här,
har tegrit piller men vill inte ta för mycket då de är så
starka.

Hans näsdukar har använts om o om igen o varit väldigt
ohygiga p.g.a. smogen, men idag har jag tvättat dem och
även minne skjortor.

Hemskt med maten, jag klarar inte av den, vad man än tar
är det så starkt att jag bara kan ta några lugor, sedan
bara dricka. Jag hade min vän Jollie o hans väns mycket
voligt därför att jag inte kunde äta upp maten som jag
blir tvungen på hos Jollies bror, o som de inte ansåg som
hyddad alls. Jag fick yoghurt m. socker istället
kallat Curd.
Smorse at jag smeltit o en bröckake till punkt + två kappan
kaffe.

Kl 17.30, sedan håller på o går ned, ibland angripes jag av
magplågor, därför tar skivandet tid o är lite osamman-
hängande

När jag kommer till Delhi ska jag ta mig till svenske
ambassader, det är snall 2 mån. sedan jag läste en svensk
tidning (och det är rätt sällan jag läser dagsbladningar över-
huvudsaget). Hoppas nu ordnat m. överföring av pengarna
till Delhi o hoppas nog blir färdig på posten.
Jag har varit ute nu så länge att jag verkligen ser
fram emot nyheten hemifrån o ser fram mot en del saker
som man saknar här, när man kommer hem.

Har dock ingen hemtänstan, så länge som man behåller
sin resa får man inte det - det är först när ~~man~~ det börjar
gå för fort, gå fel, när man börjar uppfatta resan som en
påfrestning ^{när man blir sjuk} som det är dags att tala om hemtänstan.

Den svarta veckan har varit lite jobbig, jeep o bussresor
fr. Chitral t. Peshawar, fruktansvärd tågresa till Lahore,
hotell-historian i Lahore, avsked fr. Tomas 7 men jag
hoppas ha kommit i bättre form nu av vinstelsen

A Amritsar (magen undantaget - som blivit vänt av oren
fruktjuice o a. jag druckit).

30.10 kl 9. Har varit en hemsk natt-out i magen o på toaletten. ^{en}
gång a timmen. En liten gulgrön skvätt varje gång, åt nästan ingen-
ting idag så det är konstigt det blir ngt. Kanske är magen tömd
nu på sitt inre, så jag har sullett degen med frukt, en kopp kaffe,
te brödskrivar o ett glas apelsinjuice (med salt i).

Jollie skall komma hit kl 10, men jag får se hur jag mår.
Jag lever väldigt billigt just nu, genom att jag bor gratis o
knappat äter ngt, men det är bara tillfälligt. I Delhi är det svårt
att hitta billiga hotell. ^{igen} Jollie har lovat ge mig adresser
till som tror som är lokala ^{och} att jag kan få bo hos honom,
får väl se hur det går.

Vädret är idealiskt, svårt på natten o långt fram på f.m.
Helt bara några timmar på e.m., sedan åter svårt o skönt.
Skall i Delhi undersöka flygpriser över till Malaysia, det
var för tre år sedan otroligt billigt att flyga dit ifrån Nepal
(medan det var mycket dyrare till Bangkok eller Singapore) så jag
vill se om det är likadant nu. Får ta o klippa håret
innan jag får över ~~det~~ för de flesta tändarna där borta tar
ej emot långhåriga ungdomar.

Funderar på att ta båten tillbaka fr. Malaysia till
sydvindrien, fara till Sri Lanka o upp genom Indien. Om
möjligt ska jag sedan försöka komma med någon överland-
buss hela vägen till Europa, ett sätt att slippa span allt
bestyr med resor, hotell, gränser etc. när man är kött o vill komma
hem. Men det är långt borta dess ännu.

Jag har funnit att det var falsk information att gränser
fr. Pakistan skulle vara stängd, här har kommit reseräns
varje dag som korsat gränser. Alltså kunde jag ha stannat i
katore en dag till o besikt postkontoret - men det är försent
patent nu. Om ni skickat brev till katore därför är det ej
säkert att jag kommer att få det, så det är bäst ni upprepar
er. informationer i brevet till Kathmandu.

Nej nu vet jag inte mer vad jag ska skriva, så jag
avslutar härmed. Varma hälsningar fr.

Lars

परी श्री
FIRST FOLD

ASIENRESAN 1975-76

- **Helsingfors–Tallinn–Moskva–Baku–Bandar Pahlavi-Gorgan**
10–16 september. Inledningen på sju månaders resa. Resebrev 4
- **Meshad-Herat** 17–24 september Resebrev 2
- **Maimana-Mazar-i-Sharif, Afghanistan** 25-30 september Resebrev 139
- **Bamiyan & Band-i-Amir, Afghanistan** 5-6 oktober. Resebrev 23
- **Kabul , Afghanistan** 1-3 & 10-14 oktober. Resebrev 24
- **Chitral och Bumboret , Pakistan** 15-22 oktober. Resebrev 117
- **Lahore–Amritsar** 20 – 30 oktober. Resebrev 90
- **Delhi-Pokhara, Nepal** 31 oktober – 14 november Resebrev 91
- **Helambu-dalen, Nepal** 21-28 november.
Äventyrlig veckolång ensamvandring (trek) Resebrev 17
- **Kathmandu-dalen, Nepal** 15-29 november. Resebrev 31
- **Chiang Mai – Bangkok – Nakhon Sri Thammarat, Thailand**
2-17 december Resebrev 32
- **Penang/Georgetown–Kuala Lumpur–Malakka–Singapore**
17 december –3 januari 1976. Resebrev 33
- **Jakarta–Bali–Surabaya–Yogyakarta–Jakarta-Bogor**
Indonesien 1-30 januari 1976. Resebrev 34
- **Colombo, Sri Lanka** 8-16 februari Resebrev 8
- **Sri Lanka–Tamil Nadu–Kerala, Indien** 19 februari – 10 mars. Resebrev 47

Sista etappen på resan – en månad i Sri Lanka och 14 dagar i sydindiska delstaterna Tamil Nadu och Kerala, varefter jag tog båten tillbaka till Sri Lanka och slutligen flyg hem till Sverige